

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ.
egy 1 hasbós petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitási díj 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és nyomdájában
és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága több sürgős ügy letárgyalása végett folyó évi november hó 30-án rendkívüli közgyűlést tartott a vármegyei székház nagytermében.

A közgyűlésen a bizottsági tagok igen csekély számban vettek részt.

Báró Vojnits István főispán a jelen voltak lelkes eljenzése közt az elnöki széket elfoglalván, a megjelent bizottsági tagokat szívélyesen üdvözlőlvén, a rendkívüli közgyűlést megnyitja és a közgyűlési jegyzőkönyv vezetésével Bertolino Sándor tb. főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig Popovits Sebő tb. főjegyzőt bízta meg.

A rendkívüli közgyűlés tárgyai a következők voltak.

Bellügyminiszteri intézkedés.

Bellügyminiszteri intézkedés a 631/kgy. 1899. határozattal rendszeresített 2 járási és egy központi irnoki állás jóváhagyása és az állami pótlajavalmazás kintalása tárgyában. — A jelzett állások rendszeresítését a m. kir. bellügyminiszterium vezetésével megbízott magy. kir. miniszterelnök jóváhagyta és az erre vonatkozó állami pótlajavalmazás kintalványozását elrendelte. A bellügyminiszteri intézkedést a közgyűlés tudomásul vette.

Virillisták névjegyzéke.

Főispán ur örméltósága mint az állandó bíráló választmány elnöke bemutatja a vármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak 1900. évre érvényes birandó névjegyzékét. — Az állandó bíráló választmány által jogérvényesen megállapított névjegyzék felolvasatván, tudomásul vétetett. A virillisták közt első helyen Dunygyerszky Lázár bács szenttamási földbirtokos áll, a ki 22.113 frt 02 kr adót fizet. Az utolsó virillista Gramang Lipót, a ki 512 frt 68 kr adót fizet.

Vármegyei átiratok.

Baranya vármegye átirata a vármegyei tisztviselők fizetésének sürgős rendezése iránt az országgyűlés képviselőházához intézett felirat pártolása tárgyában. — Szolnok-Doboka vármegye közönségének átirata az országos képviselő választások alkalmával kizárólag helybeli, a viszonyokat teljesen ismerő jelöltek pártolása iránt. — Vasvármegye közönségének átirata az állami tűz- és jégkár biztosítások törvényhozás újján leendő szabályozása tárgyában. — Hont vármegye közönségének az országgyűlés képviselőházához intézett és pártolás végett megküldött felirata a nép között mindinkább terjedő pálinkaivás korlátozása tárgyában. — Tudomásul vétetnek.

Kereskedelmi és iparkamari átirat.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara átteszi a Gajdobra községben létesített ipartestület alapszabályait.

— A kereskedelemügyi miniszteriumhoz pártolólag felterjesztetik.

Alispáni előterjesztések.

Alispáni előterjesztés a vármegye választott bizottság tagjai névjegyzékében előfordult fűresedések betöltése iránti intézkedések megtételéről tárgyában. — Az fűresedések betöltése iránt a választások elrendeltek. Határidőül a rendes választásokra 1899. évi december hó 14-ik, a pótválasztásokra 1899. évi december hó 29-ik napja határidőül kitűztetik.

Alispáni előterjesztés a kir. törvényszék elnökének a kir. törvényszék címerének kifüggesztésére adott ideiglenes engedély jóváhagyása iránt. — Az alispán intézkedése jóváhagyólag tudomásul vétetik.

Alispáni előterjesztés az 1894. évi 453. B. M. sz. határozata egyes megyebeli községeknek „Bács“ jelzővel leendő ellátását jóváhagyó 92744/1899. bellügyminiszteri intézkedésének Bács-Petrovoszellő községre leendő kiterjesztése tárgyában. — A „Bács“ jelzővel leendő ellátás „Bács Petrovoszellő“ községre is kiterjesztetik.

Alispán jelentése Szelling Antal rác-militári kör-állatorvos egy évi szabadaigideje iránt. — Az alispán intézkedése tudomásul vétetik azzal, hogy nevezettnek szabadsága alatt javadalmazás nem jár és egyúttal az alispán a helyettesítés eszközésével megbízatik.

Bizottsági jelentések.

Bács-Bodrogh vármegye közegészségügyi bizottságának jelentése Bács-Kereszturon felállítandó gyógyszer-tár iránt. — A gyogytar felállítás nem véleményeztetik.

A vármegyei mezőgazdasági bizottságának véleményes jelentése Zenta város által a szőlő-tenészgomba elleni védekezés tárgyában alkotott szabályrendeletre. — Jóváhagyási záradékkal ellátva a bellügyminiszterhez felterjesztetik.

Ugyanannak jelentése Borsód községében a kertész fizetése beszűntetését kimondó községi határozatra. — A határozat feloldatik.

Felebbezések.

Mrksity Jása és társai felebbezése Ada község képviselőtestületének a községi képviselő választási helyének kijelölése tárgyában hozott határozata ellen. — A felebbezés elutasításával a határozat jóváhagyatik.

Guelmino Alajos felebbezése Zenta város képviselőtestületének nyugdíjazását megtagadó határozata ellen. — A határozat feloldatik és Zenta város méltányosabb határozat hozatalára utasítatik.

Turnovszky Rudolf felebbezése Karavukova község képviselőtestületének a templom kikövezéséhez adandó fuvar és kézi napszám kiszolgáltatása tárgyában. — Az iratok felvilágosító jelentéstétel végett a járási főszolgabírónak kiadatnak.

Dr. Széchenyi Tamás főszolgabíró felebbezése a vármegye alispánjának számlája érvényesítését megtagadó 31541. számú határozata ellen. — A felebbezés elutasítatik.

Matos János felebbezése Bács Szent-Tamás község képviselőtestületének a községi közgyűlési jegyzőköny-

vek magyar nyelven való vezetését megtagadó határozata ellen. — A község határozata megsemmisítették és a törvényhatóság elrendeli, hogy B.-Szt-Tamás község közgyűlési jegyzőkönyvei 1900. évtől kezdve magyar nyelven is vezessenek. A közgyűlés hazafias határozatát a jelenlevők lelkesen megjelenezték.

Dr. Benedek Jakab felebbezése Mosorin község képviselőtestületének a kör orvos trachomakezelési díjai tárgyában hozott határozata ellen. — A község újabb határozathozatalra utasított.

Dr. Ott Konrád felebbezése Szeghegy község képviselőtestületének a községi orvos látogatási díjai tárgyában hozott határozata ellen. — Vizsgálatra a főszolgabírónak kiadatik.

Schröder György felebbezése N.-Palánka község képviselőtestületének a tanítói lakások beosztása tárgyában hozott határozata ellen. — Koln Mór és társainak felebbezése O. Palánka község képviselőtestületének a községi tenész apaállatok eltartása tárgyában hozott határozata ellen. — Major János és társainak felebbezése O. Becse község képviselőtestületének az esküdték napidíjai tárgyában hozott határozata ellen. — Szlavikovits József és Mihály felebbezése Bátorosor község képviselőtestületének törleési engedély kiadását megtagadó határozata ellen. — A határozatok jóváhagyatnak.

Martin József felebbezése Filipova község képviselőtestületének a kántor és harangozó javadalmazása tárgyában hozott határozata ellen. — Határozathozatal előtt visszaadatik, hogy a egyházi hatóság hozzájárulását kérje ki és újból terjessze be.

Tovarisova község képviselőtestületének határozata Eih Rezső lakbérilletményének megtagadása iránt. — A határozat a felebbezés elfogadásával feloldatik.

Petrovoszellő község képviselőtestületének határozata Vanya Antal és társai által megvett földárának perleése iránt. — Uj-Verbász község képviselőtestületének határozata néh. Uhlyarik László hagyatékából esetleg várható jog tárgyában. — Sándor község képviselőtestületének határozata a Zárics György és társai ellen vezetett per költségeinek viselése tárgyában. — Tittel község képviselőtestületének határozata az elbirtokolt községi földek visszavétele tárgyában. — Csantavér község képviselőtestületének határozata állami ménék tartása tárgyában. — Bács-Keresztur község képviselőtestületének határozata a körállatorvos látogatási és gyógykezelési díjai tárgyában. — Gyulafalva község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata. — Csonopla község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata. — Turia község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata. — Vajszka község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata. — Bogyan község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata. — Tittel község képviselőtestületének határozata a körállatorvos látogatási díjai tárgyában. — Goszpodince község képviselőtestületének határozata Pejits Mita segélyezése tár-

A „BÁCSKA“ tárcája.

A költő dala.

— Ibsen. —

Napfény, illat, virágágyak,
Minden róza a tiéd!
Mért siratnád, ha leszárad,
Mi tavasszal tède, szép.
Bibor sátrat ölt feletted
A virágos almafa,
S támad egy fagyos lebelet
S virág, illat, disz oda.

Virágzaskor az elmédet
Tán gyümölcsösön jártatod?
Fájdalomból örökséged
Igy is, úgy is kikapod.
Szivtelen madárijesztő
Leskelődj a fák alatt,
Krákogásod fölreperesztő,
Dalosmadár elriad.

S mért zavarnád almafádról
El csak ép a verebet,
Hadd csipogjon, bár az ágról
Nyiló rügyet is leszed;
Hidd meg, nyerez csak ily cserével,
A gyümölcsért fűrge dal;
Az idő száll és vész el
Ifjuságunk mihamar.

Dallal járok erdőt, völgyet
Mig csak egy bokor virul,
Hadd bizlalja más a földet
A levéllel, mely lehull,
Nyiss kaput! Jön a sok állat
S kap moslékos maszaton:
Rózsát nékem, virágszálat,
S legyen másé falatom.

LÁTOGATÁS A SZEGEDI KERÜLETI BÖRTÖNBEN.

Már messziről szembe ötlök az a sok szárnyu épület-kolosszus, a melyben annyi ember szabadsága van eltemetve. Ott áll a Mars-téren, Szeged város legnagyobb, de egyszersmind legelhanyagoltabb piacán. Egy-két emeletes házak környékezik e teret, valamennyi teljesen a modern építkezés karakterét viselve magán. Keskeny, kövezett utak szelik át néhány vonalban ezt a nagy síkságot, azontul úgy van, a hogy az Isten megteremtette, azon pusztaságában. Nagy szénás szekerek állógnak ottan, hogy Arany János Toldyjából citálva ismeressem e teret, — s talán épen ezektől a szénás szekerektől nem láttam azt a néhány csupasz koronájú fát, a mit azért ültettek oda, hogy a szénás szekerektől elriasztott verebeknek pihenő helyük legyen.

Erre a tere néz két oldalt tárogató nagy vasrácsos kapujával a szegedi kerületi börtön.

A „Kossuth Lajos sugárut“ról érkeve jobbról esik ez az épület. Annak frontja előtt elhaladtunk s a nyitva talált második vasajtón, egy kis előudvarába léptünk.

Az ör, ismeretes nehéz lépteivel föl-alá sétál titten. Beléptünkre mozdulatlanul maradt helyén s szigorú arccal kérdőleg tekintett reánk. A mikor megmondtuk, hogy a börtönt kívánjuk megtekinteni, tisztelettel nyitotta fel a belső udvar ajtaját, a melyet, mihelyest bementünk rajta, rögtön bezárt utánunk. Furcsa érzés fogott el bennünket. Egymásra néztünk s elneveltük magunkat, a mikor a pillanatnyi ijedelem hatásán láttuk egymás arcán. Bátoralanságunk felett beszélve, komolyságot erőszakoltunk magunkra s teljes férfiasággal igyekeztünk abba az irányba, a merre a belső ör utbaigazítása szerint, az igazgató irodáját fellelhettk.

Egyszerű kis táblán láttuk egy ajtó felett kiírva: „Igazgató.“ Az ajtó deszkáján volt egy másik felirat, a mely szerint a börtön csak is az igazgató engedélyével tekinthető meg. Ezt különben is tudtuk; bekopogtunk tehát az igazgató irodájába.

Igen egyszerű, de a tisztaságtól ragyogó kis előszobás irodába jutottunk. A belső helyiség a tulajdonképeni iroda mélyén, fölöttébb elfoglalva találtuk az igazgatót. Érkezéstünkre elébünk sietett s lekötélező nyajassággal fogadott bennünket.

Amihelyest közöltük véle jövetelünk célját, azonnal becsöngtetett egy aranyzsinóros börtöntisztet, a kit a kalanzolással bizott meg.

Elindultunk. Legelsőbbet bementünk a hatalmas épület centrumába, honnan négy irányba nyílnak az emeletes börtönépület tvegezett tetejű szűk folyosói. Ennek a közepén egy helyben megállva, egymásután betekinthető mind a négy folyosó, mely a rabok börtöneihez vezet. Az emeleti börtönök előtt keskeny vasrácsosatos könyöklők nyúlnak végig, a melyek a látást egyáltalán nem gátolják. A könnyű ellenőrzés és biztos felügyeletért van ez így.

Ezen centrumból a fűtőházba mentünk, a hol izmos

Valódi ezüst és berndorf evőeszközök, china és valódi ezüst díszlángyak; ékszer-ek és órák nagy választékban gyári áron 10—2 kaphatók:

Keszler Dezső

órás és ékszerésznel
Zombor, Kossuth (fő) utca.

— Képes árjegyzékek kívánatra ingyen. —

gyában. — Ugyanannak határozata Márts Katica segélyezése tárgyában. — Ugyanannak határozata Nedelykov György törleési engedélye tárgyában. — Titel község képviselőtestületének határozata Jerkov Jakab törleési engedélye tárgyában. — Ugyanannak határozata Szóke József törleési engedélye tárgyában. — Ada község képviselőtestületének határozata Prichoda Sándor tartozásának törleése tárgyában. — Ugyanannak határozata Csuzdi Ferenc és társaitörleési engedélye tárgyában. — Kis-Hegyész község képviselőtestületének határozata Filó József és társai törleési engedélye tárgyában. — Báth-Monostor község szabályrendelete a fogyasztási adó beszedési jutalék hovatfordítása tárgyában. — O-Soóvé község képviselőtestületének határozata a telekkönyvi betétek másolatának beszerzése tárgyában. — Csonopla község képviselőtestületének határozata a közsegi orvos látogatási díjai tárgyában. — Felső-Szent-Iván község képviselőtestületének határozata az új kataszteri felvételeiből eredő földadó ktlömbözet megtérítése tárgyában. — Cservenka község szabályrendelete a fogyasztási adó kezelési jutalék hovatfordítása tárgyában. — Mélykut község képviselőtestületének határozata Balogh Ferenc házvétele ügyében. — Ugyanannak határozata a fogyasztási adókezelők díjai tárgyában. — O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata az oromi földek berbeadása tárgyában. — Ugyanannak határozata a közsegi vagyon biztosítása tárgyában. — Ugyannak határozata a kisajátított területekre vonatkozó szerződések tárgyában. — O-Morovica község képviselőtestületének határozata a jegyzői földek haszonélvezete tárgyában. — B-Földvár község képviselőtestületének határozata a régi adójegyzői lak eladása, illetve a kikialtási ár leszállítása tárgyában. — Zenta város határozata a gazdasági ismétli iskolai tanítók díjainak honnan leendő fedezése tárgyában. — Petrovoszelló község képviselőtestületének határozata Varga János segélyezése tárgyában. — Ugyanannak határozata Kránitz László segélyezése tárgyában. — Apatiu község képviselőtestületének határozata a polgári iskolai igazgató-tanító pótléka tárgyában. — B-Feketehegy község képviselőtestületének határozata a közsegi alapok visszaterítése tárgyában. — Bajsa község képviselőtestületének határozata az óvodai épület bérelte tárgyában. — Ezen közsegi határozatokat a törvényhatósági bizottság jóváhagyta.

Turia község képviselőtestületének határozata a lovasrendőri állások megszüntetése tárgyában. — Az állandó választmány azon javaslatot tette, hogy a közsegi által hozott határozat a közbiztonság érdekében oldassék fel.

E pontnál felszólt Latinovits Pál bizottsági tag.

Latinovits Pál felszólalása.
Aki figyelemmel kíséri — ugymond — közsegi rendőrségünk működését, az csakis teljes elismeréssel szólhat arról. Közbiztonságunk érdekében azonban nem tartja célszerűnek, hogy oly helyeken, ahol arra szükség nincsen, a közsegek a rendőrségi illetményekkel felette megterhelhessenek; ugy van értesítve, hogy Turian egy csendőrs lett felállítva, amely az ottani rendőrséggel a közbiztonság és határ őrzésére teljesen elegendő. Indítványozza tehát, hogy mielőtt ezen ügyben a közgyűlés határozná, adassanak ki az erre vonatkozó ügyiratok a járási főszolgabírónak azon célból, hogy a vizsgálatot ejtse meg az iránt, vajjon a lovasrendőri állásokra a megváltozott viszonyoknál fogva van-e szüksege Turia községének.

A közgyűlés Latinovits Pál indítványát egyhangulag elfogadta.

Veprovac község képviselőtestületének határozata a rendőrök fizetésének rendezése tárgyában. — A határozat feloldatik.

O-Palánka község képviselőtestületének határozata a közsegi orvos fizetésének felemelése tárgyában. — A közgyűlés az orvos fizetését 600 frtban állapítja meg.

Uj-Futtak község képviselőtestületének határozata a rendőrség fizetésének és létszámának megállapítása tárgyában. — D-Szt-Iván község képviselőtestületének határozata a fogyasztási adókezelők díjai tárgyában. — Gyurgyevó község határozata a földbérletek tárgyában. — Jóváhagyatik.

karu, kormos képt rab-atyafiak lökdösték az izzó szemet, hatalmas vaslapátokkal. Innen fűtik vízfűtéssel az egész épületet, annak legkisebb zugát is vezeték útján. E mellett van a légszeszkamra, illetve a légszesz-óra szobája. Innen pedig légszeszvilágítással látják el az épületet.

Ettől balra apró kis szobák következnek. A lelki-atyák szobái ezek. Itt beszélnek az egyes felekezeti papok hívők lelkére s térítik őket vissza, az igaz utra. Külön van minden vallásfelekezet papjának egy-egy szobája.

Ezekkel szemben magán- és társas-zárkák vannak. Minden zárka felett táblán van kiírva a bentlevők neve s elíteltetésének ideje. A zárka ajtaján tallérnyi nagyságu, félretolható fedővel ellátott apró lyuku nyílás van, a melyen keresztül a bebörtönözött észrevétlenül megfigyelhető.

Végig betekintettünk minden ajtón. Nem egyszer borzasztó kép tárult elénk. Beesett arcu, összeszáradt ósz haju sápadt képt alakokat láttunk bent s a mikor e feletti szánakozásunknak adtunk kifejezést, nevetve mondta cicerónénk, hogy kötelet érdemelne a vén bűnös, harmadizban van büntetve, mindenkor emberölésért.

Megbotránkozva fordultunk el innen s folytattuk utunkat.

Az iparműhelyek megtekintésére került a sor.

A cipő- és csizmakészítőkhez mentünk. Minden szobában nyolc-tíz zsávolyrubás rab nagy szorgalommal forgatta a kaptafát, bört, árat, stb., mint akármely más szerterműhelyben. Leginkább a hadsereg, fegyházak és fegyőrök részére dolgoznak. Készítenek azonban finom buszár lakcsizmát is, meg bálicipőket egyaránt.

A faiparosztályba mentünk innen. Asztalosok, bog-nárok, kádárok, esztergályosok munkáit láttuk. Kitérő anyag feldolgozásával a leggyönyörűbb és legtartósabb faiparcsikkek készülnek itt. Gyönyörű faragványok, remek butorok kapták meg figyelmünket. Lázás sietség, szorgalmas igyekezet és figyelmeztet rend uralkodik itt is.

A hátsó udvaron keresztül haladva a kovácsok és lakatosok műhelyébe értünk. Útítotték a vasat, rángatták a nagy fujtatót és reszelték az egyes készülő dolgokat.

B-Cséb község szabályrendelete a napszámások közköltsege tárgyában. — A közgyűlés a jóváhagyást megtagadta.

B-Martonos község képviselőtestületének határozata a 6000 frtos kölcsön visszatérítése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Tripoliszky Gyula főispáni titkár kérvénye a hód-sághi szolgabírói hivatal vezetésével történt megbízatása alkalmából felmerült költségeinek megtérítése tárgyában. — 250 frt részint költség, részint jutalom címén megadatik.

Lykár János kérvénye a Kovács József ösztöndíjnak az egyévi katonai szolgálat tartamára leendő élvezetése iránt. — Az ösztöndíj méltányossági szempontból folyósíttatik.

O-Futtak község 1897. évi közpénztári számadására hozott 374/kgy. 1899. sz. határozat kiigazítása. — A kiigazítás elrendeltetik.

Bács, Uj-Verbász, Torzsa, Obrovác, Uj-Soóvé, Szilbás és Bács-Martonos közsegek határozata behajthatlan követeléseinek leírása iránt. — Bács, Uj-Verbász, Obrovác, Uj-Soóvé és B.-Martonos határozatai jóváhagyatnak, Torzsa határozata föloldatik, Szilbás határozata pótlásra visszaadatik.

Szántova község 1856., 1857. és 1858. évekből eredő követeléseinek leírása tárgyában hozott határozata. — Zsablya község képviselőtestületének határozata a közseget terhelő régi közmunkaváltás összegének 10 évi kamatmentes részletekben leendő megfizetése iránt. — Jóváhagyatnak.

Oklevél meghirdetése.

Hetzel Henrik kuczurai helyettes állatorvos oklevélnek meghirdetése. — Meghirdettetik.

Költségvetések.

Bács-Földvár 1899. évi közsegi közüti költségvetése. — O-Sztapár, O-Becse, Bács-Földvár 1900. évi közsegi közüti költségvetése. Pivnica, Bikity 1900. évi közsegi költségvetése. — Jóváhagyatnak.

Számadások.

Gardincev 1896., Gyurgyevó 1895—96., Vilova 1897., Felső-Kovil 1898., Alsó-Kovil 1898. évi képzési és nevelési alap számadásai. Alsó-Kovil 1897., 1899. és Turia 1897. szegényalap számadásai. — Fölmentő határozat hozatott.

Jegyzőkönyvi hitelesítés.

Ezzel a rendkívüli közgyűlés kitűzött tárgysorozata letárgyaltván, báró Vojnits István főispán a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére határnapul folyó évi december hó 3-ik napjának délutáni 4 óráját tűzte ki, a mikor a közgyűlés jegyzőkönyvét a főispán elnöklelte alatt Mihály János, Molnár Károly dr., Roheim Károly, Szalay Károly és Városvy Károly az e célra kiküldött bizottsági tagok hitelesíteni fogják.

A közgyűlés befejeztével a bizottsági tagok báró Vojnits István főispánt lelkesen megéljenzették.

Színészet.

Tekenős béka. A Vigszinbáz repertoárjának eme pikáns kaviarját mutatta be hétfőn a zombori színpadon Deák Péter. Hogy az igazgató ezt a burleszk pikantériát színrehozta, utóvégre is a kötelességet teljesítette. A Vigszinházban zsufolt házak előtt került színre ez a bohózat, az újságok hasábszámra kommentálják, a publikum érdeklődése tehát fel van keltve a darab iránt és a vidéki direktor valóságos provokálva van arra, hogy egy ily orfeumba sem való trágárság előtt megnyissa a színpadot. Ez a bohózat pedig nem a vidéki színpadra való. A fővárosi színházlatogató publikum egy jelentős százaléka e pikáns, francia kaviarokért rajong. Ez a százalék gyönyörűségét találja abban, ha a színpadon már nem is kétértelmű kifejezéseket ergetnek: az ejjeli pongolyába bujt új menyecske, a fogyasztósan öltözött férj, az urnó szerelmét követelő, de a szobaleány csókjaival is megelégedő udvarló. Ezek az erotikus léhaságok azonban a vidékre nem valók. A

vidéki városoknak csak egy színházuk van. És nem tizenhárom, mint a fővárosiaknak. És ha a főváros tizenhárom színháza közül tizenkettőben léhaságokat produkál a századvégi szellem és szecessziós izlés, még mindig marad egy, hol a poézis, a tisztult szellem és intelligencia dominál. De hova menjenek a jó vidékiek, ha egyetlen színházukban is a trágárságok és léhaságok zsoldjába fogják a művészetet, ha a színház nem a művészet temploma, hanem orfeum és sambre-szeparé? Egyéb mondani valónk nem is igen volna a darabról. Az előadás is igen gyenge volt. A szereplők a helyett, hogy átsiklottak volna a léhaságokon és drasztikumokon, gesztusokkal és hanglejtésekkel már jó előre felhívták a ház figyelmét a frivolságokra és kézzel-lábbal azon dolgoztak, hogy az orfeumi trágárságok a kellőképp illusztráltsanak. Dicséretes kivételkép emeljük ki Murányi Juliskát, ki frivol jelenéseit meglepő könnyedséggel és diszkrét felfogással interpretálta.

Szulamith. Kedden ez a pompás keleti opera került másodizben előadásra. Ugy a darabról, miut az előadásról elmondottuk már egy ízben véleményünket s így most csak egyszerűen konstataljuk, hogy Pálffy Nina bravuros Szulamithjáért, Gy. Lónyai Piroksa bájós Abigailjáért és Gyárfás Ödön temperamentumos Abszolonjáért sok tapsot kaptak. Az előadást zsufolt ház nézte végig.

Bohém élet. Barriere és Murjer pompás szín-műve került bemutatásra szerdán. Költői szépségekben gazdag ez a darab. Ragyogó, színes rajza ez a francia színmű, a kalandokban, álmokban, illuziókban és csalódásokban annyira gazdag bohémianak. Fényes, illusztris keretben, megkapóan igaz és közvetlen vonásokkal festi itt meg a zseniális szerző egy bohém költő: Rodolphe (Palágyi) drámáját. A költő, bohém szíve rajongásával szereti meg a mellbeteg virágáros leányt, Mimit (Murányi Juliska). Szerelmük útjába azonban akadályokat gördít a költő nagybátyja, Durandin (Vadász), ki milliómos és kereskedő. Azaz nem bohém. A ki nem imádja a bohémiát, a ki nem az álmokért, illuziókért rajong, hanem a realért és a — milliókért. A mellbeteg Mimi boldogtalan szerelme, kigyonyolása, megalázása tölti be a két utolsó fölvonást, míg végre Rodolphe karjai között lehel ki a lelkét. Színes, szinte derűs keretbe van foglalva ez a sötét kép. A bohémek fázuk, kopálnak, verseket írnak, szellemeskednek, pezsgőt isznak és csokolóznak. Bohém világ ez, lengett, kicsinyelt és mégis irigyelt világ, teli hangulattal, poézissal. Tei könnyű és mámorral, kéjjel és fájdalommal. Markaus vonásokkal van egy-egy alak kikerekítve Murjer e drámájában. Musette, a kis grizett (Dulics M.), Marcel, a festő (Gyárfás), Schannard, a zenész (Ernyei) tipikus alakjai a modern kor modern gyermekeinek, tipikus és karakterizáló alakjai annak a fantasztikus álomországának, Bohémianak, hol szín, hangulat és impresszió az élet, hol a komoly filiszterkedés számított fogalom s hol a zseni, pezsgóbe fojtja könnyeit és ébeze kacag a nyomor szeme közé.

Az előadás a jobbak közül való volt. Palágyi nagy intelligenciával, könnyedséggel és drámai közvetlenséggel alakította a bohém költőt; Murányi Juliska vonzó bájjal és természetességgel mutatta be a mellbeteg, szerelmes, rajongó Mimit. Dulics Mariska csinos volt és a könnyűvérű Musettet pompás felfogással kreálta. Gyárfás a bohém festő szerepében ritka szerencés alakítást produkált. És Emile de Parasol (Ernyei) a Schannard zenész szerepében csintalanokodott. A kis hamis.

Bár az előadást kis közönség nézte végig, meg vagyunk győződve, hogy a második előadásra zsufolt ház tapsol Bohémianak.

(g. j.)

Ujdonságok.

A delegációk. A képviselőház november hó 27-én tartott ülésén Latinovits Pál országgyűlési képviselőt a delegációba póttaggá választották meg. A kiváló testületbe való bevalasztás mindig nagy kitüntetés számba megy és a parlamenti érdemek elismerése. Nagy örömlnkre szolgál, hogy a delegációnak bácskai tagja is van és különösen örvendünk, hogy ez a bizalom Latinovits Pált, a fáradhatatlan buzgalmu országgyűlési képviselőt, közeleltünk kiváló vezéralakját érte.

Kinevezések. A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a bács novoszeleli kerületbe Sárkány Ferenc közsegi innot és a mélykúti kerületbe Kovács Sándor segédjegyzőt kir. anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és mindkettőt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Domány Jenő ujvidéki joggyakornokot a titeli kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Serly Jenő dr. nagyváradi ügyvédjelöltet az ó-becsei kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. államvasutak igazgatója Ripczó Katica kisasszonyt, Ripczó János zombori róm. katolikus kántor leányát, a nagy-kikindai vasuti állomásból pénztárkezelőnévé nevezte ki.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi december hó 5. é. n. 9 órakor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart.

Szabad Lyceum Zomborban. A szabad lyceum 1899. évi december havában a következő előadásokat tartja: 4. 1899. december 3-án a városháza nagytermében délután 4 órakor: „A gyermekvédelem.” Előadja Duchon János dr. 5. 1899. december 10-én az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor: „A magyar alkotmány.” Előadja Gozadu Elek. 6. 1899. december 17-én a városháza nagytermében délután 4 órakor. „Az esküdt-bíróshoz történeti fejlődése napjainkig.” Előadja Kozma László.

Uj tanító. A bács-topolyai r. kath. iskolaszék a mult napokban Schadt Ignác ó-morovici plébános, helyettes esperes elnöklelte alatt tartott ülésén ejtette meg a kiltéri elemi iskolánál megtrült tanítói állásra a választást. A két pályázó közül Krappenheim Antal lett megválasztva.

Kaszinó palota. Az ujvidéki magyar kaszinó vasárnap tartott közgyűlésén elhatározta, hogy részvények kibocsátásával szerzendő ötvenezer forintért palotát építtet.

Más.

András napja. András napja november hónap utolsó napja. November az utolsóélti hónap. Ezt még csak egy követi és elrebben az év és benne leszünk egy másikban, a mely pedig egy új századot jelöl. Leperegnek a napok. Gyorsan, sietve repült el tizenegy hónap. És tova fut az az egy is, a mely pedig az utolsó. És a mult gazdagabb lesz ismét egy évvel. Temetünk egyre, egyre. Az emlékezés csak szomorú lehet. A mi föllebben a multból, csak ritkán derűs. Szomorú, mert emlék, mert elmúlt. András napjához egy kedves szerelmi babona fűződik, a mely a naiv leánykák körében nagy népszerűségnek örvend. Szigorú bójtót tartanak e napon, mert a nóta szerint,

A ki bójtót András napján,
Vőlegényt lát éjszakáján.

Ne csak álom, hanem boldog valóság legyen jutalma a babona naiv híveinek.

Tanítók a miniszternél. A zentai tanítók képviselőit Forray Ferenc, Novoszell János és Bakody Márton esztörtökön Kovács Pál országgyűlési képviselő vezetés alatt a vallás- és közoktatásügyi miniszternél törvényes korpótléknak rendezése végett tisztelegtek. Kovács Pál országgyűlési képviselő tolmácsolta kérelmük tárgyát. A miniszter látható érdeklődéssel hallgatta meg a kérelmet, valamint Forray Ferenc igazgatónak a korpótlék ügyében tett fölvilágosító hozzászólásait és kijelentette — a mi különben az ide vonatkozó 1890. t. c.-ben is világosan ki van fejezve, hogy az iskolafenn tartóknak az 1893. évi törvényt megelőző korpótlékre vonatkozó esetleges intézkedései, az 1893. évi törvényes korpótléket nem érintik. A kihallgatás után a miniszter a küldöttekkel kezét fogott és kifejezve az ügy iránti meleg érdeklődését, búcsút vett a tanítóktól, a kik a nap folyamán Kovács Pál orsz. képviselő vendégei voltak.

25 éves szolgálati jubileum. Szabadkán e hó 25-én díszes és nagyszámú közönség jelenlétében ünneplte a szabadkai fűtőház személyzete Kovács János m. v. főmérnök, fűtőházi főnöknek 25 éves szolgálati jubileumát. Wunschendorfer Béla, fűtőházi főnök helyettes, szép beszédben méltatta a jubilans érdemeit és atyjai jóindulatát s átadta a személyzet emléktárgyát. Este ünnepi lakoma volt, melyen megjelent Jarmay Béla vasúti fűtőgyelős is Budapestről, ott volt még Schmausz Endre főispán, bajnai Vojnits Sándor országgyűlési képviselő, Mamuzsics Lázár polgármester és a szabadkai társaság számos kitűnősége.

Papválasztás. A laliti ág. hitv. evang. egyház-község november hó 27-én ejtette meg a papválasztást Dr. Scultety Jenő egyházmegyei gyámintézet elnök és Szeberényi Vilmos egyházmegyei főjegyző elnökele alatt. A négy kandidát jelölt közül az egyházközség nagy többsége Heinlein Emil eddigi békés-csabai s. lelkész és volt püspöki káplánt választotta meg. A megválasztottban egy igen művelt, előkelő és józan gondolkodású hazafias papot nyert az egyházmegye és Laliti községe s így nem kell félni, hogy ő is — mint elődje — el menjen Prágába! A választás csendben és a leguagyobb rendben történt.

Gyászír. Weber Sándorné született Schaffer Katalin, Weber Sándor a zombori királyi törvényszéknek köztisztviselőjében álló telekkönyvezetőjének neje folyó évi november hó 29-én életének 37-ik évében elhunyt. Elhunytáról a következő gyászjelentést tettük: Weber Sándor a saját, valamint gyermekei Erzsébet, Zoltán és Irén, Schaffer Ignác mint testvére, ugyszintén még számos rokonai nevében is mély fájdalommal tudatja, hogy felejtetlen neje, illetve édes anyjuk és rokonuk Weber Sándorné szül. Schaffer Katalin folyó évi november hó 29-én éjjeli 1/4 óraker, életének 37. évében, ho-szas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványai folyó évi november hó 30-án délután 3 óraker fognak a gyászházban (Radisits-utca 82. szám) a római kath. szertartás szerint beszenteltetni és a szent Rókus sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig folyó évi december hó 12-én délelőtt 9 óraker fog a r. kath. templomban az Urnak bemutatni. Zombor, 1899. évi november hó 29-én. Béke hamvainak! Temetése folyó hó 30-án nagy részvét mellett ment végbe.

A kaponyai emlékoszlop felavatása. Szabadka városa dícs. honvédei emlékére díszes emlékoszlopot állított fel. Impozáns szép obeliszk és a kaszinó épülete előtt áll. December hó 3-án vasárnap lesz az emlékoszlop ünnepélyes felavatása. A végrehajtó választmány már ki is bocsátotta az ünnepélyes alkalomra a meghívókat és az ünnepély programját. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Reggel 8 1/2 óraker gyülekezés a Pesti szálló nagytermében. 2. 8 3/4 óraker az ünnepély rövid megnyitása után indulás a Szent-Teréz templomba. 3. 9 óraker bálaadó isten-tisztelet ugyanott. 4. A mise végetvél ünnepélyes menet a Nemzeti-Kaszinó előtti téren felállított emlékoszlophoz. 5. Az emlékoszlop egyházi megáldása. 6. Szózat. Éneklés a szabadkai daleyestület. 7. Ünnepi beszéd. Tartja: Dr. Békeffy Gyula. 8. Ünnepi óda. Irtá és szavalja: Dr. Csillag Károly. 9. Történeti visszaemlékezések. Előadja: Id. Frankl István. 10. Az emlékoszlop átadása a hatóság-nak. 11. A délelőtti ünnepségek befejezésével: Hymnus. Éneklés a szabadkai daleyestület. 12. Délután 3 óraker a külső, a csata színhelyén felállított emlékoszlop felavatása és átadása. (Indulás a városházától 1 és fél óraker.) Ugyanez este ünnepi diszeloadás lesz a színházban. A „Hadak útját“ adják elő. Az előadást megelőzőleg Csiky László elszavalja, dr. Csillag Károly ez alkalomra irt ünnepi ódáját.

Községi képviselőválasztás. Bajmokon a községi képviselőválasztás november hó 27-én folyt le a következő eredménnyel, megválasztottak az I. kerületben Szakács Mátyas, Kirchemayer György, Krizsán Antal, Nágel János; a II. kerületben Nágel Gyula községi aljegyző, Horváth Antal, Nuszpl János; a III. kerületben Ritsér József, Czindel János, Budánovits Jenő. A választás a legnagyobb rendben folyt le.

Pestis betegség. A belügyminiszter valamennyi törvényhatósághoz körrendeletet intézett, melyben a földközi tenger partvidékein mutatkozott pestis betegség alkalmából az orvosok részére szigorú utasításokat ad és úgy az orvosok, mint a nem orvosok részére az orsz. közegészségi tanács által szerkesztett a „Pestis betegség ismeretése“ és a „Pestis betegség mivoltának és terjedése módjának ismeretése“ című füzeteket küldött tanulmányozás és mihez tartás végett.

Bács-Petrovosszellő pályadíja. Bács-Petrovosszellő községe 1896. évben 1000 koronás pályadíjat tűzött ki egy szerb nyelvű népiszkolákban használandó magyar nyelvtanra. A község az akadémiát kérte fel a pályázat hirdetésére és a pályamunkák megbírálására. Az akadémiát Jovánovits Györgyöt, Asbóth Oskárt, ifj. Szinnyei Józsefet, a közoktatásügyi miniszter Neményi Imrét és dr. Kiss Aront küldte ki, akik a beérkezett pályaművek egyikét sem találták méltónak a pályadíjra és új pályázat kiűzését javasolták.

Az anyakönyvi hivatalok átadása. A belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, amelyben az anyakönyvi hivatalok átadását és átvételét a következőképp szabályozza: Ha az anyakönyvvezető megbízatása bármilyen okból végleg megszűnik, vagy ha az 1894. évi XXXIII. t. c. 10. §-ának első kikezdése értelmében az anyakönyvvezető ideiglenes helyettesítése válik szükséges: az anyakönyvi hivatal a kinevezett új anyakönyvvezetőnek, illetőleg a helyettesítéssel ideiglenesen megbízott anyakönyvvezetőnek formászerint átadandó. Az átadás, melynek az anyakönyvi hivatal összes fölszerelésére és ügyvitelére ki kell terjedni, leltár alapján, jegyzőkönyv felvétele mellett történik. A jegyzőkönyvnek a leltári tárgyak átadásán kívül a leltárra való hivatkozás mellett egyszersmind a leltárba nem tartozó átmeneti nyomtatványkészleteknek s irodai cikkeknek, ugyszintén az iratárnak átadására és átvételére is ki kell terjeszkednie. Ha az anyakönyvvezető megbízatása végleg megszűnik, az átadásnak mindenkor az anyakönyvi közvetlen felügyelő hatóság jelenlétében és közrehatása mellett kell történni. Ha az anyakönyvvezető megbízatás halálózás folytán szűnik meg, vagy ha az átadásra hivatott anyakönyvvezető az átadásnál elháríthatlan akadály (pl. súlyos betegség) következtében részt nem vehet, az átadást mint átadó fél a közvetlen felügyelő hatóság eszközli.

Lövés a gyorsvonatra. A Budapestről Belgrád felé robuszó gyorsvonatra tegnapelőtt, a mikor a szabadkai állomást elhagyta, a nyílt pályán rálöttek. A golyó — mint levelezők írja — az egyik elsőosztályú kocsi ablakát zuzta be és megakadt a kocsi falában. A kocsi-ban egy hölgy ült, a ki elájult ijedében. Bajna nem történt senkinek. A tettes kinyomozására vizsgálatot indítottak.

Bottal tilos a belépés. Szabadka város törvényhatósági közgyűlése a szokottnál csendesebben folyt le mult hó 26-án. S hogy nem is lett botrány, az annak tulajdonítható, hogy Schmausz Endre főispán különféle intézkedései között kiadta ama rendeletet is, hogy „bottal a közgyűlési terembe lépni tilos.“ Az ajtónál rendőrök vették el az embertől a botot és pálcikát; csak még az hiányzott, hogy a rendőrök megmotozzák a vendégeket, vajjon nincs-e náluk revolver, boxer vagy másféle gyilkos szerszám. — A közgyűlés Jeszenovics János ludaspusztai plébánosnak 25 évi jubileuma alkalmából évi 400 forinttal több díjazást szavazott meg. Fölölvastatott a miniszteri rendelet, mely szerint Palics fűrdő gyógyfürdőnek nyilvánítatik; a miniszter eme rendelete örömmel tölti el a szabadkaiakat, mert azt hiszik, hogy ennek folytán több fűrdővendége lesz. A közgyűlés egy negyedik alkapitányi állást is rendszeresített. A tüdőbetegek szanatóriumához évi 200 korona segélylyel járul a város. Végül a főispán szép beszéd kíséretében meghívta a bizottsági tagokat a kaponyai honvédek emlékére emelt szabadság-szobornak december hó 3-án megtartandó ünnepélyes leleplezésére.

Hangverseny O-Kanizsán. Az orsz. vöröskereszt egyesület ó-kanizsai fiókegylete f. hó 26-án rendkívül szépen sikerült hangversenyt rendezett Gaál Ferenc országos hírű zeneköltőnk közreműködésével. Gaál IV. Magyar Rhapsodiáját játszotta zongorán óriási hatást kelteve. Utána Lipták-Ocskai Róza énekelte gyönyörűen Sztójánovics „Madárdalát“. Az éneket a hazafias közönség megráztán, ráadásul énekelte Gaál, Csillag Károly költeményére irt Románóczy dr. Roxer Gyuláné diszkret zongora kísérete mellett. Gergei Erzsike kitűnő szavalását is megtapsolta a közönség, valamint Szappanos Béla magyar dalait, melyeket szép baritonján énekelte cigányzenekar kísérete mellett. A szépen sikerült hangversenyt reggelig tartó tánc követte és fejezte be.

Házberjövdelem bevallás. Vették a következő felhívást: Ujabb felhívás az adózó közönséghez. Ismételve felhivatnak mindazok, kik a házberjövdelem bevallására vonatkozó vallomásukat a f. évi 16521/kig. 1899. sz. hirdetményben már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival is inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapítani.

Tűz a tanyán. Id. bajnai Vojnits Sándornak zobnaticai birtokán szerdán bajnalban tűz volt, amelynek egy kazal szalma és sok polyva esett martalékul. A tűz valószínűleg onnan keletkezett, hogy a dohánycsempések tűzet raktak és a szél a szikrákat a szalmakazal felé vitte, a melytől tűzet fogott. A kár mintegy 300 frtot tesz ki, ami azonban megtérül mert biztosítva volt. A vizsgálat megindult.

Szóló- és bortermelési pályadíjak. Egy 300 koronás, egy 200 koronás, egy 100 koronás és négy 50 koronás, tehát hét, összesen nyolcszáz korona értékű pályadíjat tűzött ki a Borászati Lapok szerkesztősége a lapban közlésre alkalmas szakcikkek és tárcák megírására. Önálló, eredeti, lehetőleg ábrákkal illusztrált cikkekkel pályázhatni a szőlőtermelés, a borgezdaság, a szőlő és bor értékesítése, forgalma köréből, vagy akár prózában, akár versalakban írott tárcákkal, a szakmára vonatkozó szépirodalmi, történeti tárggyal. A pályázat részletes föltételei a Borászati Lapok legközelebbi számában tételen közzé. A pályamunkák 1900. évi január hó 1-ig küldendő be, zárt jellegű ievéllel, a lap szerkesztőségéhez, Budapest (Köztelek).

Adókönyvecskek kiegészítése. Vették a következő hirdetményt: Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel felhivatnak azon adózó polgárok, a kik a folyó évi 18981/kig. 1899. szám alatt közzétett hirdetményben kitért határidőben adókönyvecskeiket kiegészítésre illetve az adónak előírása stb. végett nem mutatják be, azokat most már 8 napi záros határidő alatt a város adóügyi osztályánál annyival inkább mutassák be, mivelhogy igazolatlan mulasztás esetében 1893. évi 44. t. c. 36. §-ában foglalt rendelkezés alapján 1—5 frt terjedhető pénzbírsággal és m. kir. pénzügyigazgatóság által fognak elmarasztaltatni.

Magyar kereskedelem. A kormány elhatározta, hogy az 1900. évtől kezdve a kereskedők és iparosok, egyszóval minden üzletember címtáblájának a felírata csak magyar szövegű lehet, csak magyar szöveggel ellátott tárlapok bocsáthatók forgalomba és csakis azon kereskedelmi üzletkönyvek fognak hitelességgel bírní, a melyek az állam nyelvén: magyarul lesznek vezetve. Ez az intézkedés 1900. évi január hó 1-én lép életbe és ki fog terjedni egy a fővárosra, mint az ország összes városaira és községeire.

Öngyilkos földbirtokos. Vuits Boldizsár szabadkai földbirtokos, ki Szabadka közéletében jelentékeny részt vett — mint szabadkai tudósítónk írja — öngyilkos lett. Tettének elkövetése előtt több levelet irt és ezeket lepecsételte, elkészítette két ivre terjedő végrendeletét, ellátta 2 forintos helyéggel, betette egy nyitott borítékba és mindezeket egy csomóban ott hagyta az íróasztalán, rátette hosszú arany nyakláncát és aranya óráját és 13 frt 14 krt tartalmazó pénztárcáját, bezárta szobája ajtaját és elindult utolsó útjára a bognár-utcában lévő házába. Mikor oda érkezett, lakóját borért küldötte, míg az oda járt, elkövette végzetes tettét. A nyitott kutba fejfel lefelé ugrott. Mikor lakója visszajött, kereste mindenfelé, míg hosszas keresés után a kutban megtalálta, azonnal a mentéshez fogott és egy társa segítségével ki is huzta, de a szerencsétlen ember ekkor már hulla volt. A rendőrségnél azonnal megtekették a jelentést. A rendőrség nyomban megjelent a helyszínen és megtette a szükséges intézkedéseket. Öngyilkosságának oka anyagi zavarokban keresendő. Halála Szabadkán nagy részvétet keltett, a városházára és a posta-épületre kitértek a gyászlobogókat.

Anyakönyvi index. Lengyel Adolf Titusz székesfővárosi VII ik kerületi anyakönyvvezető helyettes az állami anyakönyvi intézmény életbelépte óta az anyakönyvi ügykörre vonatkozólag 1898. évi végéig megjelent összes miniszteri rendeletek és elvi jelentőségi határozatoknak kivonatos gyűjteményét betűrendes vezérszavak alá foglalva és minden egyes rendelet és határozatnál az „anyakönyvi közlemények“ folyó számára is hivatkozva „anyakönyvi index“ cím alatt kiadta. A szóban forgó gyűjtemény, mely a rendeletek felsorolásán kívül, a külföldiek házasságára és a halálos ágyon való házasságkötésre vonatkozólag „hasznos tudnivalók“ at is tartalmaz és mely az évközben megjelenő miniszteri rendeletekkel és elvi jelentőségi határozatokkal kibővítvé évenként január hó első felében újból meg fog jelenni, gondos és gyakorlati célra teljesen alkalmas egybeállításánál fogva az anyakönyvi ügykörben hasznos segédkönyvnek tekintendő. A művet a m. kir. belügyminiszter körrendeletileg ajánlja a törvényhatóságoknak. A füzet a Franklin-társulat (Budapest) kiadásában jelenik meg és 120 fillérért kapható bármely hazai könyvkereskedésben.

Öngyilkosság. Popov Márkó egykori jómódu bajnai birtokos mult esztörtökön délután az Újvidékről jövő 61-es tehervonat elé fektűt és a vonat elgázolta. Tettének oka az anyagi tönkretűtés.

A kereskedelmi utazók külföldi utlevei. A szegedi kereskedelmi és iparkamara, a kereskedelemügyi miniszter leirata alapján közli az érdekeltekkel, miszerint a kereskedelemügyi miniszternek tudomásra jutott, hogy a hazai kereskedők, illetőleg azok megbízottai, utazói, külföldi utazásaikhoz elmulasztják az előírás szerinti iparigazolványt az utlevéllel egyidejűleg kikérni és ennek következtében a külföldön üjtetik folytatása tekintetében akadályoknak sőt az illető külföldi törvényekhez képest büntetéseknek is ki vannak téve. Ezen visszasságok elkerülése végett közöltetik, hogy a ktlállamokkal kötött kereskedelmi szerződésben biztosított jogokra, de egyáltalán fizletlennék zavartalan folytatására még a szerződéses államokban is, kereskedőink csak úgy számíthatnak, ha a szóban levő iparigazolványt ellátják magukat és azt az illető külföldi hatóság kívánatára felmutatni képesek. Ezen igazolványt az azért folyamodóknak a belügyminiszterium utlevél osztálya állítja ki az utlevéllel egytt, ahol gondoskodás történt arról is, hogy ezen igazolvány mellé díjmentesen egy füzetet is kapjon az utazó, melyben utmutatásul a magyar kereskedelmi utazók, valamint az általuk vitt mintákra vonatkozólag az összes figyelembe jöhető államokban megállapított határozmányok bennfoglaltatnak.

Vendéglő megnyitás. A Trefort-utcában lévő Stebler Nándor-féle „Polgári sürcsarnok“-ot Bocsa Mátyás vendéglős átvette és azt e hó 2-án, azaz holnap este ünnepélyesen megnyitja.

Az Ébredés kedvezményei. Az Ébredés nem más, mint egy iparos szakközöny, O-Becsén. Az Ébredés ezenkívül még társadalmi, közművelődési, szépirodalmi és közgazdasági hetilap is, mint előfizetési felhívása mondja. Előfizetési ára . . .

De citáljuk szöszertint a felhívás szövegét: Alulírott, mint a megindítandó új lap felelős szerkesztője előfizetést hirdetek a következőképpen:

1. Részemről feláldozom életemet, egy szűlföldem érkekeit képviselő és védő s idővel az ipar terén országos lendület megindítását célzó lap létesítésére.
  2. A társadalmi élet újjatermelőnek 200 korona lefizetése fejében örökös diszpéldányt nyujtok.
  3. Lelekes honfiaknak 100 koronéért örökös tiszteletpéldányt ajánlok.
  4. Áldozatra kész alapvetőknek 50 koronéért tíz évre teljesen díjtalanul küldök meg minden számot.
  5. Uraknak és földbirtokosoknak 4 forint.
  6. Jobb módú iparosoknak és kisgazdáknak 3 forint.
  7. Szegényebb sorsu iparosoknak és földművelőknek 2 frt 40 krajcár.
  8. Napszámósnak és szegényeknek 1 forint 60 krajcár.
  9. Koldusoknak pedig ingyen előfizetés mellett osztom ki a lapot, ha annyian jelentkeznek, hogy e feltételeknek megfelelni képesek lehetnek.
- Igy lehet az ember száz forintért a társadalmi élet újjateremtője és ötven forintért lelkes honfi. De ez még nem minden. Kedvezmény címmel a következő kis felosztást látjuk a lap alján:
- Urak és földbirtokosok — valamint a vidéki előfizetők is — negyedévi 1 forint előlegesrészfizetés mellett is előfizetők lehetnek. Ezeknek azonban más kedvezmény nem adatik; mutassák meg, hogy csakugyan urak és csakugyan tehets földbirtokosok!
- Tehát rajta, tisztelt közönség mutassuk meg!

Vasutasok vasárnapja. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, a melyben elrendeli, hogy vasár- és sátoros ünnepnapokon az üzletvezetési személyzet a hivataloskodás alul fölmentessék. A sürgős ügyek elintézésére azonban megfelelő személyzet kirendelendő.

Katalin-bál. A „Vajszkai Népkör“ november hó 25-én este pénztára javára Katalin-bált rendezett, mely minden tekintetben kiválóan sikerült. Felülvezettek Stametz István 30 krt, Szabó Bertalan 50 krt, Hiel Lipót 30 krt, a mit a rendezőség ez uton köszönettel nyugtat.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara ülése. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a napokban tartotta meg havi teljes ülését Szarvady Lajos elnöke alatt. Az ülés tárgyalásairól a következő tudósítást vesszük: Tudomásul vette a teljes ülés Hegedűs miniszter választását az októberi ülésből tett fölterjesztésére. E szerint a Máv. vonalain fennálló éves bérletjegyek és a kereskedelmi utazók mintaböröndjeire nézve érvényes mérsékelt podgyász-díjszabás a hazai kereskedelmi utaztatás céljainak megfelelő kedvezményt nyújtván, a miniszter ur nem engedélyezhet a magyar ipari és gyári cikkek eladásával foglalkozó utazók részére külön kedvezményeket, a mi a kereskedelmi szerződéseinkben kikötött egyenlő elbánás elvébe is ütköznék. Örvendtes tudomásul vette a teljes ülés a m. kir. államvasuti igazgatóságnak a kamara kérésére tett intézkedést, hogy jövő év január 1-től kezdve Ausztriába és a vámkülföldre szállítandó baromfi-kivitellel foglalkozó felek által közvetlenül elérhető, sokkal kisebb évi minimális mennyiség elszállításának feltételeihez kötött kedvezmény is fog érvényesíttetni. Azonképp tudomásul vette a teljes ülés a magyar kereskedelmi részvénytársaság átiratát, melyben válaszul a megkeresésére értesíti a kamarát, hogy az általa létesíteni tervezett vidéki bizományi raktárak megalapításánál a kamara által proponált három helyre, u. m.: Szegedre, Szabadkára és Újvidékre figyelemmel lesz. Helyeslő tudomásul vette a teljes ülés, hogy az elnökség átiratot intézett az osztrák-magyar bank fótanácsához a szegedi fiokintézet palotaépítése ügyében. Helyeslő továbbá a teljes ülés az elnökség sürgős fölterjesztését a Szerbiába való fakivitel megnehezítésére újabb alkalmazott vámcsatlósok elhárítása végett. Átmenőleg intézte el a teljes ülés a miniszter leiratát, melyben a kereskedők munkaszünetére vonatkozólag kíván részletes javaslatokat, mintán előbb meghallgandók a kertület kereskedelmi egyesületei, melyeknek válasza eredetben lesznek a kamara javaslataival fölterjesztendők. Törvény az árúrszlettyeltről: Az ülés napján érkezett a kamarához a kereskedelemügyi miniszter leirata, melylyel megküldi az árúrszlettyeltről szóló törvényjavaslatainak az igazságügyminiszteriumban készült első tervezetét azzal, hogy mielőtt nyilatkoznék, ösmerni óhajta az érdekeltek körök véleményét s fölhívja a kamarát miképp a törvénytervezetről folyó évi december hó végéig jelentést tegyen.

A „Pesti Hírlap.“ Két évtizedes múlt áll immár a Pesti Hírlap mögött. Két évtized bizonyítja, hogy azaznak e legelterjedtebb s így legjobbnak elismert lapja melő utódja lett a díszes emlékü Kossuth Lajos történelmi nevezetességű Pesti Hírlapjának. Ki vonhána ezt kétségbe? Híez a Pesti Hírlap — mint a huszonegy év alatt megjelent minden sora bizonyítja — szabadelvű minden irányban, ugy politikai, mint társadalmi téren: független föl és lefelé, a hatalommal és a nagyközönséggel szemben egyaránt: demokratikus minden ízében s eszigedetlen hirdetője, terjesztője és rajongó híve a társadalmi egyenlőség megszentelt elvének. Szabadelviség, függetlenség, demokratikus egyenlőség — volt és marad a Pesti Hírlap programja. E programra esküszik, e programhoz hű marad mindenkor a szellemi munkások ama fényes gárdája, melyet a Pesti Hírlap (ugy a multban, mint a jelenben) maga körül csoportosít. Vezérekiről ez idő szerint: dr. Kenedi Géza (felelős szerkesztő), dr. Vázsonyi Vilmos, ifj. Abrányi Kornél, Kóbor Tamás. Tárcáirol pedig: Mikszáth Kálmán, Tóth Béla (egyszeresírdő a közkeveltségű Esti levelek írója), Murai Károly, Gárdonyi Géza, Quintus (Kenedi Géza), Kóbor Tamás, Bede Jób, Tömörkény István, Kálnay László, Homok (Csery Mihály), Györy Ilona (szini kritikusk), Kézdí-Kovács László (műkritikus), Koboz (Kozma Andor) a közkeveltségű verses heti krónikák szerzője, Vértési Arnold, Abonyi Árpád, Krudy Gyula, Zemlényi Árpád, Hoffmann Ottó stb. stb. A Pesti Hírlap közkeveltségű karcolatait, eseregéseit, kis cikkeit Mikszáth Kálmán (A tisztelt Házból), ifj. Abrányi Kornél (a Lloyd-klubból), Bede Jób (Vizy Gábor levelei), Murai Károly, stb. írják. Specialitái is vannak a Pesti Hírlapnak s ezekre nézve egyetlen más lap sem vetélkedhet vele. Ilyenek az imént említett országgyűlési, közéleti, politikai, társadalmi u. n. karcolatok (eseregések) mellett első sorban az Esti levelek, melyekben a toll elsőrangú művésze Tóth Béla — ez idő szerint legjellegesebb tárcáiról — napi eseményekhez, aktuális kérdésekhez szól hozzá, ritka elme éllel s országserzte elismert szellemességgel: hol tudományos alapossággal, hol könnyed guynnyal, tanitva és kritizálva. Másik specialitása a lapnak a Szerkesztői üzenetek napokint gazdag rovata, melyet a szellemes Quintus állít össze hangyaszorgalommal s széleskörű tudományos készüllettel: mulattatva, tréfálkozva vagy filozofálva. További specialitások: a hetenkint sikk-rovat, melyet hazánk első sakk-mestere Charousek Rezső szerkeszt, szakértő munkatársak segítségével; továbbá az időnkint adott bélyegkedvelők rovata, artista-hírek (Amazt Kosa Rezső, emezt Kiss Rezső állítja össze). A lap rendes belső dolgozóitársai — a már felsoroltakon kívül — szintén csupa kipróbált hírlapírók: báró Jósika Kálmán (kölpolitika), Luby Sándor (napihírek), dr. Komor Gyula (szini kritikusk), K. Kovács László (képzőművészeti kritikusk), dr. Beldi Izor (zenekritikus), Szabó László (vegyes és külföldi tárcák), Szegő Béla (vegyes és táviratok), Wurm Adolf (közgazdaság), Balla Vilmos (a szintén specialitást képező gabonatársai karcolatok írója), Schmittely József, segédszerkesztő. A tartalom gazdagsága és terjedelme tekintetében szintén első helyen áll ma napilapjaink közt a Pesti Hírlap, mely napról-napra 22—24 oldalon jelenik meg, vasárnapokint pedig 32—48 oldalon. Külön kedvezményeket is nyújt előfizetőinek, meg pedig: a) havonként egy jegyzéknaplót, a hó minden napjára, följegyzésekre szánt lapokkal; b) évenként karácsonyi ajándékul a Pesti Hírlap nagy képes naptárát, a legkittünb irok válogatott dolgozataival, közhasznu tudnivalókkal s a legérdekesebb hípek egész tömegével; c) a Párisi Divat című, fényes kiállítás képes heti divatlapot (Györy Ilona szerkesztésében) a Pesti Hírlap előfizetői féláron kapják. Regény-közlemények dolgában is elsőség illeti a lapot, eredeti regényeit Mikszáth Kálmán, Abonyi Árpád és Werner Gyula írják: fordított regényeit pedig a külföldi irodalom legelsőrendű termékeiből válogatja össze. A Pesti Hírlap regény-csarokát naponként egy-egy külföldi (francia, angol, orosz) tárcá, elbeszélés, rajz vagy tréfas dialóg egészíti ki: ugy hogy annyi élvezetes szépirodalmi olvasmányt, mint a Pesti Hírlap, valóban egyetlen más lap sem ad ma olvasóinknak. Méltán mondhatjuk tehát ma hazánk legelterjedtebb lapját a legolcsóbbnak is: méltán ajánlhatjuk a nagy magyar olvasóközönség partolásába; mert a Pesti Hírlap előfizetési ára egy hóra csak 1 frt 20 kr, negyedévre 3 frt 50 kr s a Párisi Divattal együtt 4 frt 50 kr. (Mutatványszámokat levelezőúton kifejezett óhajra a kiadóhivatal mindenhova küld, ahol a lapot számonkint nem árulják.) Minden új előfizető, aki december hó folyamán legalább negyedévre előfizet, szintén megkapja ingyen és bérmentesen a Pesti Hírlap nagy képes naptárát az 1900. évre, valamint a lapban folyó regény addig megjelent részét külön lenyomatban. — A Pesti Hírlap Naptára karácsonyi előtti héten fog szétküldeni. — A kiadóhivatal címe, hova az előfizetési díjakat legelőszertibb postautalványon küldeni: Budapest, V., Váci-körút 78.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatal.

Med. univ.

Dr. FUCHS MÓR
specialista szemorvos

Zomborban, Széchenyi-körút 437.

néhai Teofánovics ügyvéd házában, 10-10

Dréher-féle söraktárral szemben.

Rendel naponta d. u. 2-4 óráig.

Apatini sör poharaként 6 kr.	
Vendéglő megnyitás.	
Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Trefort-utcában lévő Stebler Nándor-féle	
POLGÁRI SÖRCSARNOKOT	
átvettem és azt	
1899. évi december hó 2-án (szombaton)	
ünnepélyesen megnyitom.	
Izletes ételek és italokról, valamint azok pontos kiszolgálásáról gondoskodva leend.	
A n. é. közönség számos látogatását kérve maradtam	
kiváló tisztelettel	
Bocsa Mátyás,	
2-2 vendéglős.	
Apatini sör poharaként 6 kr.	

Házeldási hirdetemény.

Szilárd, legjobb anyagból épült magas, világos és száraz lakóház, modern igényeknek megfelelően beosztott tágas szobákkal, köztük egy 50 személyre alkalmas ebédlővel, megfelelő mellékhelyiségekkel együtt, szabad kézből eladó. A város egyik élénk utcájában, a Radisics-utcában 94. házszám alatt megtekinthető. Közelebbi bővebb felvilágosítást nyújt

Heincz Kálmán,
városi főszámvevő.

4460. szám.
1899.

Faeladási hirdetemény.

Alulírott erdőhivatal részéről közhírré tétetik, hogy az apatini erdőgazdagsághoz tartozó apatini Habereck erdőrezs 316-23 holdján és a palánkai erdőgazdagsághoz tartozó bukini Raskovác nevű erdőnek 305-50 hold területén lévő faanyag következők hat részletben s pedig:

1. az apatini A. t. o. 4 tag 134-15 holdján felbecsült fakészlet 32616 frt 40 kr;
2. az apatini A. t. o. 5 tag 107-08 holdján felbecsült fakészlet 24331 frt 70 kr;
3. az apatini A. t. o. 7 tag 275 holdján felbecsült fakészlet 18254 frt 80 kr;
4. a bukini A. t. o. II. v. s. 23 tag 73-10 kat. holdján felbecsült fakészlet 39852 frt 86 kr;
5. a bukini A. t. o. II. v. s. 24 tag 71-20 kat. holdján felbecsült fakészlet 40185 frt 62 kr;
6. a bukini A. t. o. II. v. s. 25 tag 161-20 kat. holdján felbecsült fakészlet 75182 frt 10 kr kikiáltási ár mellett, tuskóirtási kötelezettséggel és a szerződés jóváhagyásától 1901. évi március 31 éig terjedő kibaszalási időtartama felsőbb jóváhagyás fentartása mellett az **apatini m. kir. erdőhivatali irodájában 1899. évi december hó 18-án** megtartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen el fog adatni.

Megjegyzetik azonban, hogy a bukini 23. tagban jövő tavasszal gazdasági major fog építtetni, minélőgva vásárló köteleztetik, hogy a faanyagot az építletek helyéről már 1900. március végéig eltávolítsa. Az árverési és szerződési feltételek, valamint az eladandó fatömeg részletei becslése az alulírott hivatalnál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők.

Apatinban, 1899. évi november hó 24-én.

M. kir. erdőhivatal.

Pályázati hirdetemény.

Bajmok községében újonnan rendszeresített kisdudóvónói állásra pályázat hirdettetik; felhivatnak pályázni óhajtok, hogy kellően felszerelt kérvényüket alulírottánál **1899. évi december hó 18-ig** nyújtsák be, mert később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Az óvónó fizetése a közpénztárból előleges havi részletekben oszt. ért. 300 frt, két szoba, konyha, kamra, pince élvezete szabad fűtéssel.

Bajmok, 1899. évi november hó 26-án.

Budánovits Árpád,
felügy. bizott. elnöke.

3-1

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomtatásból.

5373. szám.

kig. 1899.

Pályázat.

Katymár községben nyugdíjazás folytán megtresedett községi jegyzői állásra ezennel pályázat hirdettetik. A községi jegyzői javadalmazás:

1. Készpénzben (melyben a terményváltás is befoglaltatik) havi előleges részletekben 511 frt 20 kr.
2. Természetben: 6 öl kemény tűzifa, szabad lakás a 663. ö. i. számú házban és 1/4 telek föld haszonélvezete, mely után az összes adókat és egyenértékét a községi jegyző köteles fizetni.
3. Ezekon kívül a szabályrendeletileg megállapított díjak a magánmunkálatok után.

A községben divó nyelvek: bunyevác, német és magyar.

Felhivom tehát a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat alulírottához **folyó évi december hó 10-ig** annál inkább nyújtsák be, mert a később érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Bács-Almás, 1899. évi november hó 14-én.

Vojnich,
főszolgabíró.

3-3

2092. szám.

1899.

Árverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbírószág 1899. évi Sp II. 325/3. és 363/3. számú végzése következtében dr. Gaál István és dr. Balogh Ernő zombori ügyvédek által képviselt Heindlhofer Róbert és Velczel Katalin zombori lakosok javára Mihályi Ernő és neje Gallé Gizella zombori lakosok ellen 315 frt 62 kr és 43 frt 28 kr és járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 1299 frt 50 kr-ra becsült butorneműek és 1 zongorából álló ingóságok nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírószág V. 1769/4. 1899. számú végzése folytán 358 frt 88 kr tőkekövetelés, ennek esedékessége napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 61 frt 50 kr-ban bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban alperesek lakásán leendő eszközzésére **1899-ik évi december hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi november hó 30-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

53122. sz.

alisp. 1899.

Pályázati hirdetemény.

A vezetésemre bizott vármegye bajai járásában nyugdíjazás következtében megürült és évi 220 frt fizetés, 30 frt lakpénz, 20 frt csizmapénz és természetbeni ruházattal (évente 1 sapka, 1 atilla, 2 kék nadrág, 1 vörös mellény, egy teljes kanavász nyári ruha, valamint 3 évente egy báránnyelvényes mente és 4 évente egy köppen) javadalmazott járási hivataloszlói állásra ezennel pályázatot nyitok és felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1873. évi II. t. c. 12. §-ában és ugyanezen törvénycikk 17. §-ának c) pontjában körülírt követelményeknek megfelelően felszerelt kérvényeiket **1899. évi december hó végéig** hozzám annál inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zombor, 1899. évi november hó 22-én.

Alispán helyett:
Vojnits s. k.,
megyei főjegyző.

3-2

A nagy karácsonyi vásár
már megkezdődött,
az üzlet teljes felozlatása miatt
elismert és szép finom árúkat
minden elfogadható árban kaphatók.
Nevezetesen:
Ruhaselymek fekete és szines
— | szabadisuek, |
női- és férfi-fehérneműek,
nyakkendők, derékfűzők, sárcipők, eső-
ernyők, napernyők, kamuzok,
— téli- és nyári-pamutok, —
szivar- és pénztárcák.
Engel Mórnál,
Zomborban.
Az üzlethelyiség berendezéssel együtt átadó.

3-1